

Bruxelles, 19.7.2022.
COM(2022) 359 final

2022/0226 (NLE)

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

o izmjeni Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Svrha je priloženog Prijedloga uredbe privremena suspenzija carina zajedničke carinske tarife iz članka 56. stavka 2. točke (c) Uredbe (EU) br. 952/2013 za robu koja se upotrebljava za proizvodnju dušičnih gnojiva trenutačno razvrstanu u podbrojeve Kombinirane nomenklature (KN) 2814 10 i 3102 10.

Tržište Europske unije (EU) za ulazne elemente za određena dušična gnojiva znatno ovisi o uvozu iz trećih zemalja. EU je 2021. uvezao 2,9 milijuna tona amonijaka i 4,7 milijuna tona uree za proizvodnju dušičnih gnojiva. Cijene tih proizvoda znatno su se povećale 2021., a nakon ruske invazije na Ukrajinu još su narasle.

Kako bi se proizvođačima gnojiva u EU-u smanjili troškovi i time smanjili troškovi poljoprivrednicima u EU-u te pridonijelo odgovarajućoj opskrbi hranom proizvedenom u EU-u, primjereno je poduzeti privremene mjere za liberalizaciju trgovine iz ovog prijedloga. Kako bi se povećala stabilnost opskrbe, primjereno je proširiti i zemljopisno područje nepovlaštenog podrijetla, koje je trenutačno koncentrirano na Rusiju, i obuhvatiti druge zemlje. Zapravo, a posebno u vrijeme oskudice na međunarodnim tržištima dušičnih gnojiva, postojanje carina na uvoz u EU međuproizvoda koji su ulazni elementi kao što su amonijak i urea destimulira opskrbu tržišta EU-a u usporedbi s drugim svjetskim tržištima na kojima nema takvih uvoznih carina. S obzirom na to da se u toj kategoriji trguje prvenstveno robom, ta razlika u carinama otežava diversifikaciju uvoza u EU.

Nadalje, u svojoj Komunikaciji Europskom parlamentu i Vijeću pod naslovom „Očuvanje sigurnosti opskrbe hranom i jačanje otpornosti prehrambenih sustava” od 23. ožujka 2022. Komisija napominje da su tržišta robe i prije ruske invazije na Ukrajinu zabilježila znatan porast cijena, što su poljoprivredna tržišta osjetila kao povećanje troškova energije i gnojiva te posljedično povećanje cijena poljoprivrednih proizvoda. Invazija na Ukrajinu i globalno povećanje cijena robe dodatno su povisili cijene na tržištima poljoprivrednih proizvoda i razotkrili slabosti prehrambenog sustava Unije koji se djelomično oslanja na uvoz gnojiva. U toj se komunikaciji naglašava da do prelaska na upotrebu održivih vrsta gnojiva ili metoda gnojidbe trošak i dostupnost mineralnih gnojiva moraju kratkoročno biti prioritet. Tijekom tog razdoblja industrija gnojiva u EU-u mora imati pristup potrebnom uvozu, uključujući ulazne elemente za proizvodnju gnojiva unutar samog EU-a.

Od tri glavne vrste gnojiva kojima se koriste poljoprivrednici, samo gnojivo na bazi dušika podliježe carinama zajedničke carinske tarife koje se primjenjuju na međuproizvode ključne za njegovu proizvodnju, za razliku od potaše i fosfora, za koje se na ključne ulazne elemente već primjenjuje nulta stopa zajedničke carinske tarife. Gnojiva na bazi dušika usto su najraširenija vrsta gnojiva u EU-u, a cijene su im najviše porasle od 2021. Stoga su predložene mjere usmjerene na ulazne elemente za gnojiva na bazi dušika.

• Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

Trenutačno su treće zemlje koje ostvaruju korist od bescarinskog povlaštenog pristupa tržištu Unije u skladu sa sporazumima o slobodnoj trgovini glavni dobavljači te robe na tržište EU-a. Međutim, EU uvozi veliku količinu ulaznih elemenata za dušična gnojiva podrijetlom iz zemalja na koje se primjenjuje Zajednička carinska tarifa, a carinske se stope sada kreću od 5,5 do 6,5 %. Kako bi se povećala stabilnost opskrbe, primjereno je privremeno proširiti

zemljopisni opseg zemalja dobavljača izvan zemalja korisnica sporazuma o slobodnoj trgovini jer se opskrba trenutačno koncentrira na relativno malen broj povlašćenih dobavljača. Međutim, za razliku od pristupa putem trgovinskih sporazuma o povlašćenju trgovini, predložene mjere tarifnih suspenzija u okviru ovog prijedloga privremene su.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Mjerama za liberalizaciju trgovine sadržanima u ovom prijedlogu nastoji se osigurati provedba privremene suspenzije zajedničke carinske tarife Unije u kontekstu načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije utvrđenih u članku 21. UFEU-a te međusobna usklađenost različitih područja vanjskog djelovanja Unije, kao i usklađenost politika vanjskog djelovanja i drugih politika Unije. Stoga je primjereno proizvode podrijetlom iz Rusije i Bjelarusu isključiti iz smanjenja carina u skladu s mjerama ograničavanja koje je Unija poduzela protiv tih zemalja nakon ruske agresije na Ukrajinu.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravni je temelj ovog prijedloga uredba članak 31. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

- **Susidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Načelo susidijarnosti ne primjenjuje se jer je prijedlog u isključivoj nadležnosti Unije.

- **Proporcionalnost**

Prijedlog je u skladu s načelom proporcionalnosti jer se njime uspostavlja ravnoteža komercijalnih interesa gospodarskih subjekata (proizvođača dušičnih gnojiva i potrošača). Prijedlogom se predviđa suspenzija carina Zajedničke carinske tarife samo za tarifne stavke ulaznih elemenata za gnojiva za koje se EU najviše oslanja na uvoz i u kojima je povećanje cijene bilo najekstremnije. Osim toga, suspenzija će se primjenjivati samo privremeno. Suspenzija ne ograničava ničija temeljna prava; naprotiv, njome se privremeno ukida obveza plaćanja carine.

- **Odabir instrumenta**

Prijedlog je u skladu s člankom 207. stavkom 2. UFEU-a, kojim se predviđaju mjere zajedničke trgovinske politike. Na temelju članka 31. UFEU-a Vijeće utvrđuje carine Zajedničke carinske tarife, a odlučuje kvalificiranom većinom na temelju prijedloga Komisije.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Nije primjenjivo.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nije primjenjivo.

- **Procjena učinka**

S obzirom na veliko i iznenadno povećanje cijena ulaznih elemenata za proizvodnju dušičnih gnojiva, pogoršano izvanrednom situacijom koju je invazija Rusije, drugog po snazi dobavljača dušičnih gnojiva za EU, na Ukrajinu izazvala na tržištu gnojiva, važno je da Uredba stupi na snagu što prije da bi se prije predstojeće sezone sadnje/sjetve u jesen 2022. potaknula diversifikacija opskrbe ulaznim elementima potrebnima za proizvodnju gnojiva i smanjili troškovi proizvodnje. Zbog toga za predmetnu mjeru nije provedena procjena učinka. Međutim, očekuje se da će se predloženom mjerom izmijeniti profil dobavljača ulaznih elemenata za dušična gnojiva u EU-u i pomoći u diversifikaciji i otklonu od Rusije.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Mjerom se ne povećava regulatorno opterećenje poduzeća.

- **Temeljna prava**

Nije primjenjivo.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovaj prijedlog nema financijski učinak na rashode, ali ima financijski učinak na prihode. Nakon pune godine primjene te mjere carine nenaplaćene zbog suspenzije iznosit će približno 15 milijuna EUR godišnje. Mjera će trajati nešto dulje od dvije godine, do kraja 2024.

Negativni učinak na tradicionalna vlastita proračunska sredstva iznosi 11,25 milijuna EUR (tj. 75 % ukupnog iznosa). U zakonodavnom financijskom izvještaju navedeno je više pojedinosti o utjecaju ovog prijedloga na proračun.

Gubitak prihoda u tradicionalnim vlastitim sredstvima nadoknadit će se doprinosima država članica na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND).

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Internetski podaci o kretanju uvoza ulaznih elemenata za dušična gnojiva u EU-u dostupni su na posebnim internetskim stranicama Europske komisije (Eurostata).

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Zbog izvanredne situacije na Unijinu tržištu gnojiva mjerom privremene suspenzije uvoznih carina na uvoz ulaznih elemenata za proizvodnju dušičnih gnojiva želi se intenzivirati trgovinske tokove i potaknuti diversifikaciju.

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

o izmjeni Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 31.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Tržište Europske unije (EU) za ulazne elemente za određena dušična gnojiva znatno ovisi o uvozu iz trećih zemalja. EU je 2021. uvezao 2,9 milijuna tona amonijaka i 4,7 milijuna tona uree za proizvodnju dušičnih gnojiva. Cijene tih proizvoda znatno su se povećale 2021., a ove su godine još narasle.
- (2) U ovom se trenutku velik dio ulaznih elemenata za dušična gnojiva uvozi u Uniju iz trećih zemalja koje imaju povlašteni pristup tržištu Unije te je stoga taj uvoz oslobođen carina. No EU uvozi veliku količinu ulaznih elemenata za dušična gnojiva podrijetlom iz zemalja na koje se primjenjuje Zajednička carinska tarifa, a carinske se stope sada kreću od 5,5 do 6,5 %.
- (3) U Komunikaciji Europskom parlamentu i Vijeću pod naslovom „Očuvanje sigurnosti opskrbe hranom i jačanje otpornosti prehrambenih sustava” od 23. ožujka 2022. Komisija napominje da su tržišta robe i prije ruske invazije na Ukrajinu zabilježila znatan porast cijena, što su poljoprivredna tržišta osjetila kao povećanje troškova energije i gnojiva te posljedično povećanje cijena u poljoprivredi. Komisija napominje da su invazija na Ukrajinu i globalno povećanje cijena robe dodatno povisili cijene na tržištima poljoprivrednih proizvoda i razotkrili slabosti Unijina prehrambenog sustava koji se djelomično oslanja na uvoz gnojiva. To proizvođačima povećava troškove i utječe na cijenu hrane te izaziva zabrinutost za kupovnu moć potrošača i dohodak poljoprivrednika u EU-u.
- (4) U toj se komunikaciji naglašava da do prelaska na upotrebu održivih vrsta gnojiva ili metoda gnojidbe trošak i dostupnost mineralnih gnojiva moraju kratkoročno biti prioritet. Tijekom tog razdoblja industrija gnojiva u EU-u mora imati pristup potrebnom uvozu, uključujući ulazne elemente za proizvodnju gnojiva unutar samog EU-a. U Komunikaciji se naglašava i da će se pratiti cijene i zalihe gnojiva za poljoprivrednike kako se ne bi ugrozila žetva u EU-u.
- (5) S obzirom na sve navedeno, primjereno je poduzeti mjere za smanjenje troškova s kojima su suočeni proizvođači gnojiva iz EU-a pri uvozu ulaznih elemenata potrebnih za proizvodnju dušičnih gnojiva.
- (6) Nadalje, u vrijeme oskudice na međunarodnim tržištima dušičnih gnojiva, carine na uvoz u EU međuproizvoda kao što su amonijak i urea destimuliraju opskrbu tržišta EU-a u usporedbi s drugim svjetskim tržištima na kojima nema uvoznih carina. Ta razlika u carinama otežava i diversifikaciju uvoza u EU.

- (7) Stoga je za određene ulazne elemente za dušična gnojiva primjereno privremeno suspendirati stope carina Zajedničke carinske tarife iz članka 56. stavka 2. točke (c) Uredbe (EU) br. 952/2013. Ta privremena mjera primjenjuje se u razdoblju poremećaja cijena na tržištu energije i dušičnih gnojiva, a očekuje se da će on trajati do kraja 2024.
- (8) Istodobno, u skladu s člankom 21. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji, Unija je dužna osigurati usklađenost raznih područja svojeg vanjskog djelovanja te usklađenost svojih politika vanjskog djelovanja i drugih politika Unije.
- (9) Odnosi između Unije i Ruske Federacije posljednjih se godina razvijaju u vrlo negativnom smjeru, a posebno su se pogoršali posljednjih mjeseci zbog činjenice da Ruska Federacija ne poštuje međunarodno pravo te osobito zbog neizazvane i neopravdane invazije Ruske Federacije na Ukrajinu.
- (10) Unija od srpnja 2014. postupno uvodi mjere ograničavanja protiv Ruske Federacije. Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 24. veljače 2022. izjavilo da je ruska neizazvana i neopravdana vojna agresija na Ukrajinu teško kršenje međunarodnog prava i načela Povelje UN-a te da ugrožava europsku i globalnu sigurnost i stabilnost.
- (11) Vijeće je nedavno, 3. lipnja 2022., donijelo šesti paket sankcija¹ protiv Ruske Federacije zbog njezina kontinuiranog agresivnog rata protiv Ukrajine i zabilježenih zlodjela koja su počinile ruske oružane snage u Ukrajini.
- (12) Nadalje, iako je Ruska Federacija članica Svjetske trgovinske organizacije, iznimkama koje se primjenjuju na temelju Sporazuma o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije, a posebno člankom XXI. GATT-a iz 1994., Unija je oslobođena od obveze da proizvodima uvezenima iz Ruske Federacije odobri povlastice dodijeljene istovjetnim proizvodima uvezenima iz drugih zemalja (tretman najpovlaštenije nacije).
- (13) Stoga ne bi bilo primjereno dopustiti da se na uvoz proizvoda obuhvaćenih ovom Uredbom iz Ruske Federacije primjenjuje bescarinski tretman i tretman najpovlaštenije nacije.
- (14) I odnosi između Unije i Bjelarusu posljednjih su se godina pogoršali zbog toga što taj režim ne poštuje međunarodno pravo, temeljne slobode i ljudska prava. Osim toga, Bjelarus od samog početka podupire rusku vojnu agresiju protiv Ukrajine, među ostalim i tako što Rusiji dopušta da balističke projekte ispaljuje s bjelaruskog državnog područja, omogućuje prijevoz ruskog vojnog osoblja i teškog naoružanja, tenkova i vojnih transportera, dopušta ruskim vojnim zrakoplovima da kroz bjelaruski zračni prostor lete u Ukrajinu, osigurava mjesta za opskrbu gorivom i dopušta skladištenje ruskog naoružanja i vojne opreme u Bjelarusu.
- (15) Unija od listopada 2020. postupno uvodi mjere ograničavanja protiv Bjelarusu. Vijeće je 2. prosinca 2021. donijelo peti paket sankcija zbog stalnih kršenja ljudskih prava i instrumentalizacije migranata. Idući paketi sankcija doneseni su 24. veljače, 2. ožujka, 9. ožujka i 3. lipnja 2022. s obzirom na sudjelovanje Bjelarusu u neopravdanoj i neizazvanoj ruskoj vojnoj agresiji na Ukrajinu. Osim toga, Bjelarus nije član Svjetske trgovinske organizacije. Stoga Unija na temelju Sporazuma o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije nije obvezna odobriti tretman najpovlaštenije nacije proizvodima iz Bjelarusu. Nadalje, kao što je već istaknuto, trgovinskim sporazumima dopuštaju se postupci opravdani na temelju primjenjivih klauzula o izuzećima, posebno sigurnosne iznimke.

¹ www.sanctionsmap.eu

- (16) S obzirom na prethodno navedeni kontekst, isključenje Rusije i Bjelarusu iz područja primjene autonomnih tarifnih suspenzija utvrđenih u ovoj Uredbi primjereno je i dopušteno primjenom općih pravila o carinama iz Priloga I. Uredbi (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi, a posebno njezina odjeljka 1. dijela B stavka 1.
- (17) U skladu s tim, uvoz ulaznih elemenata za dušična gnojiva podrijetlom iz Rusije i Bjelarusu ne bi trebao podlijevati suspenziji carina. Umjesto toga, uvoz proizvoda na koje se odnosi ova Uredba iz Rusije i Bjelarusu trebao bi i dalje podlijevati uvoznju carini kojoj je i prije podlijevao,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

1. U Prilogu 1. Uredbi (EEZ) br. 2658/87 tekst oznake KN 2814 10 00 u stupcu 3. zamjenjuje se sljedećim:

„5,5 (*)

(*) Autonomna suspenzija carine, do 31. prosinca 2024., osim za Rusiju i Bjelarus za koje se primjenjuje stopa od 5,5 %, u skladu s Uredbom Vijeća 2022/XXXX [broj ove Uredbe].”

2. U Prilogu 1. Uredbi (EEZ) br. 2658/87 tekst oznaka KN 3102 10 10 i 3102 10 90 u stupcu 3. zamjenjuje se sljedećim:

„6,5 (*)

(*) Autonomna suspenzija carine, do 31. prosinca 2024., osim za Rusiju i Bjelarus za koje se primjenjuje stopa od 6,5 %, u skladu s Uredbom Vijeća 2022/XXXX [broj ove Uredbe].”

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se do 31. prosinca 2024.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik
[...]

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

NASLOV PRIJEDLOGA:

Prijedlog uredbe Vijeća o izmjeni Priloga I. Uredbi (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi

PRORAČUNSKA LINIJE:

Poglavlje i članak: poglavlje 12. članak 120.

Iznos predviđen u proračunu za 2022.: 17 912 606 159

FINANCIJSKI UČINAK:

- Prijedlog nema financijski učinak
- Prijedlog nema financijski učinak na rashode, ali ima financijski učinak na prihode od tradicionalnih vlastitih sredstava iz sljedećih razloga:

Ukupna vrijednost uvoza pod oznakom KN 2814 10 00 u2021. iznosila je 1,3 milijarde EUR. Konvencionalna carinska stopa za tu oznaku KN iznosi 5,5 %. Većina tog uvoza (68 %) bila je oslobođena carine zbog provedbe sporazumâ o slobodnoj trgovini. Još 29 % činio je uvoz iz Rusije koji neće podlijegati smanjenju carina. Procijenjene nenaplaćene carine stoga iznose 2,1 milijun EUR (1,3 milijarde EUR x 3 % udjela uvoza x 5,5 %) godišnje.

Ukupna vrijednost uvoza pod oznakama KN 3102 10 10 i 3102 10 90 iznosila je 2021. godine 1,8 milijardi EUR. Konvencionalna carinska stopa za ovu oznaku KN iznosi 6,5 %. Većina tog uvoza (65 %) bila je oslobođena carine zbog provedbe sporazumâ o slobodnoj trgovini. Još 24 % činio je uvoz iz Rusije i Bjelarusu koji neće podlijegati smanjenju carina. Procijenjene nenaplaćene carine stoga iznose 12,9 milijun EUR (1,8 milijarde EUR x 11 % udjela uvoza x 6,5 %) godišnje.

Na temelju prethodno navedenog, učinak na gubitak prihoda za proračun EU-a koji proizlazi iz ove Uredbe procjenjuje se na 11,25 milijuna EUR godišnje [(12,9 milijuna EUR + 2,1 milijuna EUR = bruto iznos od 15 milijuna EUR, uključujući troškove naplate) x 0,75].

Za 2022. učinak na gubitak tradicionalnih prihoda od vlastitih sredstava za proračun EU-a procjenjuje se na trećinu prethodno navedenog iznosa, tj. 3,8 milijuna EUR.

Gubitak prihoda u tradicionalnim vlastitim sredstvima nadoknadit će se doprinosima država članica na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND).